

BASIN BÜLTENİ**06.01.2026****DEVA Partili Elif Esen: "Bebekler, AIDS (HIV) ile karşı karşıya bırakılamaz"**

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Elif Esen, HIV testlerinin "talep edilmedikçe yapılmaması" uygulamasının çocuklar ve toplum sağlığı açısından ciddi riskler doğurduğunu belirterek Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu'nun yazılı olarak yanıtlaması istemiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne soru önergesi verdi.

Elif Esen, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun sağlık hizmetlerine uygulanış biçiminin, özellikle bulaşıcı hastalıklarla mücadelede kamu otoritelerinin koruyucu ve önleyici görevlerini fiilen sınırlandıran sonuçlar doğurduğunu belirtti. Sağlık Bakanlığı'nın kendi eklerinde yer alan İndikatör Hastalık Listesinin, HIV enfeksiyonunda tanının gecikmesinin; kanserler, ağır bağışıklık yetmezliği ve fırsatçı enfeksiyonlar gibi hayati sonuçlara yol açabildiğini açıkça ortaya koyduğunu hatırlattı.

Esen, HIV testinin "talep edilmedikçe yapılmaması" yönünde bilgilendirme yapılmasının, özellikle gebelik döneminde testten kaçınmayı artırabileceğini vurgulayarak şu ifadeleri kullandı: "Gebe kadının testten imtina etmesi hâlinde, aynı yaklaşım yenidoğan için de geçerli hâle geliyor. Çocuğun kendi iradesiyle

korunamayacağı bir alanda devletin gözetim ve koruma yükümlülüğü zayıflatılıyor. Oysa anne-bebek bulaşı büyük ölçüde önlenabilir bir halk sağlığı sorunudur. Doktorlar bundan derin endişe duymaktadır.”

Antiretroviral tedavi için testler şart

“Erken tanı ve antiretroviral tedavi ile normal bir hayat yaşamayı sağlayabilirken HIV pozitif doğabilecek bebekleri riske atan bu yaklaşım yeniden ele alınmak zorundadır” diyen Esen önemli soruları gündeme getirdi;

- Anayasa’nın 17. maddesinde yer alan beden bütünlüğü ilkesi ile halk sağlığının korunması yükümlülüğü arasında ortaya çıkan aşı uygulaması ve bulaşıcı hastalık testleri gibi çatışmalarda, Bakanlığınız hangi hukuki ilkeyi esas almaktadır?
- Kendini koruyamayacak durumda olan çocukların, ebeveynin test reddi nedeniyle izlem dışı kalmasının, çocuğun üstün yararı ilkesiyle bağdaştığı kanaatinde misiniz? Bu konuda mevzuat değişikliği çalışması yapılmakta mıdır?
- Aşı ve bulaşıcı hastalıklarla mücadelede “bireysel rıza” söyleminin, çocuklar ve toplum açısından ölçülebilir riskler doğurduğu dikkate alındığında; Bakanlığınızın iletişim ve bilgilendirme dilini yeniden düzenlemeye yönelik bir çalışması var mıdır?

“Halk sağlığı bireysel tercihlerle sınırlanamaz”

Halk sağlığının bireysel tercihlerle birlikte değerlendirilmesi gereken bir alan olduğunu belirten Esen, sözlerini şöyle sürdürdü: “Ancak kendini koruyamayacak durumda olan çocuklar söz konusuysa, devletin pozitif yükümlülüğü tartışmasızdır. Mevzuatın ve uygulamanın, bulaşıcı hastalıkların erken tanı ve izlenmesini zorlaştıracak biçimde yorumlanması, önlenabilir hastalıklar ve ölümler açısından ciddi bir kamu sağlığı riski oluşturmaktadır.”

Esen, verdiği soru önergesiyle Sağlık Bakanlığı’ndan; HIV taramasının reddedildiği gebeliklerde anne-bebek bulaşı açısından tespit edilen vaka sayılarını, KVKK’nın bulaşıcı hastalıkların bildirim ve sürveyansı üzerindeki etkilerine dair bir etki değerlendirmesi yapıp yapılmadığını ve gelişmiş ülkelerde uygulanan zorunlu tarama modellerinin Türkiye’ye uyarlanmasına yönelik bir çalışma bulunup bulunmadığını açıklamasını istedi.